

САОПШТЕЊЕ

FIRST RELEASE

Молимо кориснике да приликом употребе података обавезно наведу извор
Users are kindly requested to mention the data source

ГОДИНА/ YEAR X

САРАЈЕВО, 30.04.2020.

БРОЈ/ NUMBER 3

ЕКОНОМСКЕ СТАТИСТИКЕ

ECONOMIC STATISTICS

ИНДЕКС ПРОИЗВОЂАЧКИХ ЦИЈЕНА ИНДУСТРИЈЕ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ У МАРТУ 2020. ГОДИНЕ

PRODUCER PRICE INDEX IN BOSNIA AND HERZEGOVINA IN MARCH 2020

Произвођачке цијене индустријских производа (укупно)

У марту 2020. године у поређењу са претходним мјесецом произвођачке цијене индустријских производа за укупну индустрију су забиљежиле пад разина цијена за 0,9%, док су у односу на исти мјесец претходне године забиљежиле пад за 1,1%.

Произвођачке цијене индустријских производа на домаћем тржишту

У марту 2020. године у поређењу са претходним мјесецом произвођачке цијене индустријских производа на домаћем тржишту су забиљежиле пад разина цијена за 1,5%, док су у односу на исти мјесец претходне године забиљежиле раст за 0,6%.

Произвођачке цијене индустријских производа на недомаћем тржишту

У марту 2020. године у поређењу са претходним мјесецом произвођачке цијене индустријских производа на недомаћем тржишту су забиљежиле раст нивоа цијена за 0,1%, док је у односу на исти мјесец претходне године забиљежен пад нивоа цијена за 3,5%.

Агрегати ГИГ-а

Произвођачке цијене индустријских производа (укупно)

У марту 2020. године у поређењу са претходним мјесецом произвођачке цијене индустријских производа су више у Капиталним производима за 0,8% и Трајним производима за 0,6% док је пад забиљежен у Енергији за 2,9%, Интермедијарним производима за 0,3% те Нетрајним производима за 0,1%.

Producer prices of industrial products (total)

In March 2020 as compared to previous month, Producer prices of industrial products for total industry recorded a price level decrease by 0,9%, whilst compared to the same month of the previous year they recorded a decrease by 1,1%.

Industrial producer prices on the domestic market

In March 2020 as compared to a previous month, the producer prices of industrial products recorded decrease by 1,5%, whilst as compared to the same month of previous year they recorded a increase by 0,6%.

Industrial producer prices on the nondomestic market

In March 2020 as compared to a previous month, the producer prices of industrial products recorded a increase by 0,1%, whilst as compared to the same month of previous year they recorded a decrease by 3,5%.

MIG aggregates

Producer prices of industrial products (total)

In March 2020 as compared to previous month the producer prices of industrial products increased in Capital goods by 0,8% and Durables by 0,6% while prices decreased in Energy by 2,9%, Intermediary goods by 0,3%, Non-durables by 0,1%.

У марту 2020.године у поређењу са истим мјесецом претходне године произвођачке цијене више су у Енергији за 1,4%, Капиталним производима за 0,8%, Трајним потрошачким добрима за 0,7% и Нетрајним потрошачким добрима за 0,5%.

Произвођачке цијене индустријских производа на домаћем тржишту

У марту 2020. године у поређењу са претходним мјесецом цијене индустријских производа на домаћем тржишту ниже су у Енергији за 3,1%, Интермедијарним производима за 0,5%, Капиталним производима за 0,1% те Нетрајним производима за 0,1%.

У марту 2020. године у поређењу са истим мјесецом претходне године, забиљежен је раст цијена у Енергији за 1,6%, Капиталним производима за 1,9% те Нетрајним добрима за 0,4%, Трајним добрима за 0,7% , у Интермедијарним производима за 0,1%.

Произвођачке цијене индустријских производа на недомаћем тржишту

У марту 2020. године у поређењу са претходним мјесецом произвођачке цијене индустријских производа на недомаћем тржишту више су у Капиталним производима за 0,9%, Трајним производима за 0,8% док је пад забиљежен у Интермедијарним производима за 0,2%.

У марту 2020.године у поређењу са истим мјесецом претходне године произвођачке цијене индустријских производа порасле су у Трајним производима за 0,7%, Нетрајним производима за 0,5% док је пад забиљежен код Интермедијарних производа за 5,8%, Енергије за 1,1%.

Индустријска подручја КД-а.

Произвођачке цијене индустријских производа (укупно)

У марту 2020. године у поређењу са претходним мјесецом произвођачке цијене индустријских производа су ниже у Вађењу руда и камена за 1,1%, у Производњи и снабдијевању електричном енергијом за 5,3%.

У поређењу са истим мјесецом претходне године пад нивоа цијена је забиљежен у Вађењу руда и камена за 2,5% те Прерађивачкој индустрији за 1,5%, док је раст забиљежен у Производњи електричне енергије за 2,3%.

In March 2020 as compared to the same month of the previous year, the producer prices increased in Energy by 1,4%, Capital goods by 0,8%, Durables by 0,7% and Non-durables by 0,5%.

Industrial producer prices on the domestic market

In March 2020 as compared to the previous month the price decrease on domestic market was recorded in Intermediary goods by 0,5%, Energy by 3,1%, Capital goods by 0,1%, Non-durables by 0,1%.

In March 2020 as compared to the same month of the previous year, the producer prices increased in groups of Energy by 1,6%, Capital products by 1,9% Consumer non-durables by 0,4%, Consumer durables by 0,7%, Intermediary products by 0,1%.

Industrial producer prices on the nondomestic market

In March 2020 as compared to previous month the price increased on nondomestic market was recorded in Capital goods by 0,9%, Durables by 0,8%, while they decreased in Intermediary products by 0,2%.

In March 2020 as compared to the same month of the previous year, the prices increased in Consumer durables by 0,7%, Consumer non-durables by 0,5%, decreased in Intermediary product by 5,8%, Energy by 1,1% .

KD Industrial sections and divisions

Producer prices of industrial products (total)

In March 2020 as compared to previous month the producer prices decreased in Mining and quarrying by 0,7%, Manufacturing by 1,1%, and decreased in Electricity production by 5,3%.

In March 2020 as compared to previous month the prices decreased in Mining and quarrying by 2,5% and Manufacturing by 1,5%, whilst the increase was recorded in Electricity by 2,3%.

Произвођачке цијене индустријских производа на домаћем тржишту

У марту 2020. године у поређењу са претходним мјесецом произвођачке цијене индустријских производа су порасле у Вађењу руда и камена за 0,3% док су пале у Прерађивачкој индустрији за 0,3% и Производњи електричне енергије за 5,3%.

У поређењу са истим мјесецом претходне године раст цијена је забиљежен у Прерађивачкој индустрији за 0,2%, Производњи електричне енергије за 2,4% те Вађењу руда и камена за 0,5%.

Произвођачке цијене индустријских производа на недомаћем тржишту

У марту 2020. године у поређењу са претходним мјесецом произвођачке цијене индустријских производа су ниже у Вађењу руда и камена за 10,4%, Производњи електричне енергије за 4,3% а више су у Прерађивачкој индустрији за 0,3%.

У поређењу са истим мјесецом претходне године пад разине цијена је забиљежен у Вађењу руда и камена за 15,3%, Прерађивачкој индустрији за 3,3% те Производњи електричне енергије за 4,3%.

Producer prices of industrial products on domestic market

In March 2020 as compared to previous month the producer prices increased in Mining and Quarrying by 0,3% and decreased in Manufacturing by 0,3% and Electricity by 5,3%.

In March 2020 as compared to the same month of the previous year, the prices increased in Manufacturing by 0,2%, Electricity by 2,4%, in Mining and quarrying by 0,5%.

Producer prices of industrial products on non-domestic market

In March 2020 as compared to previous month the producer prices decreased in Mining and quarrying by 10,4%, Electricity by 4,3% and increased in Manufacturing by 0,3%.

In March 2020 as compared to previous month the prices decreased in Electricity by 4,3%, in Manufacturing by 3,3% and Mining and quarrying by 15,3%.

Индекс произвођачких цијена у Босни и Херцеговини у марту 2020. године
Producer Price Index in Bosnia and Herzegovina in March 2020

Опис према NACE и PRODCOM-у	Domaće tržište/ domestic market		Nedomaće tržište/non-domestic market		Укупно тржиште/ total market		Description by NACE and PRODCOM
	III 2020 II 2020	III 2020 III 2019	III 2020 II 2020	III 2020 III 2019	III 2020 II 2020	III 2020 III 2019	
УКУПАН ИНДЕКС	98,5	100,6	100,1	96,5	99,1	98,9	TOTAL INDEX
ГЛАВНЕ ИНДУСТРИЈСКЕ							BY MAIN INDUSTRIAL GROUPS
Енергија	96,9	101,6	100	98,9	97,1	101,4	Energy
Интермедијарни производи	99,5	100,1	99,8	94,2	99,7	96,7	Intermediate goods
Капитални производи	99,9	101,9	100,9	100	100,8	100,8	Capital goods
Трајни производи за широку употребу	100	100,7	100,8	100,7	100,6	100,7	Durable consumer goods
Нетрајни производи за широку употребу	99,9	100,4	100	100,5	99,9	100,5	Non-durable consumer goods
Б Вађење руда и камена	100,3	100,5	89,6	84,7	98,9	97,5	B Mining and quarrying
5 Вађење угља и	100,7	101,9	100	100	100,6	101,8	5 Mining of coal and
7 Вађење руда метала	98,7	100,2	85,2	78,5	93,1	88,9	7 Mining of metal ores
8 Вађење осталих руда и камена	100,1	100,8	97,7	98,7	100,1	100,8	8 Other mining and quarrying
С Прерађивачка индустрија	99,7	100,2	100,3	96,7	100	98,5	C Manufacturing
10 Производња	100	100,1	100	100,5	100	100,2	10 Manufacture of food product
11 Производња пића	100	100,9	99,8	100,4	100	99,9	11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа	100	94,4	100	100	100	95,9	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила	100	97,9	96,4	96,7	97,7	97	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	100,5	107,7	100	105,7	100,4	108,2	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и сличних производа	100,9	100,7	99,9	99,7	100,1	100,2	15 Manufacture of leather and similar products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плута. осим намјештаја;	99,4	102,6	100,2	99,7	100	100,2	16 Manufacture of wood and products and wood and cork. except furniture
17 Производња папира и производа од папира	100,1	98,7	100,3	91,9	100,2	93,2	17 Manufacture of paper and paper products
18 Штампана и умножавање снимљених записа	100,1	95,9	*	*	100,1	95,9	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	99,8	99,6	100,2	98,8	99,8	99,3	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	100	98,8	100,3	94,6	100,2	94,2	20 Manufacture of chemicals and chemical products

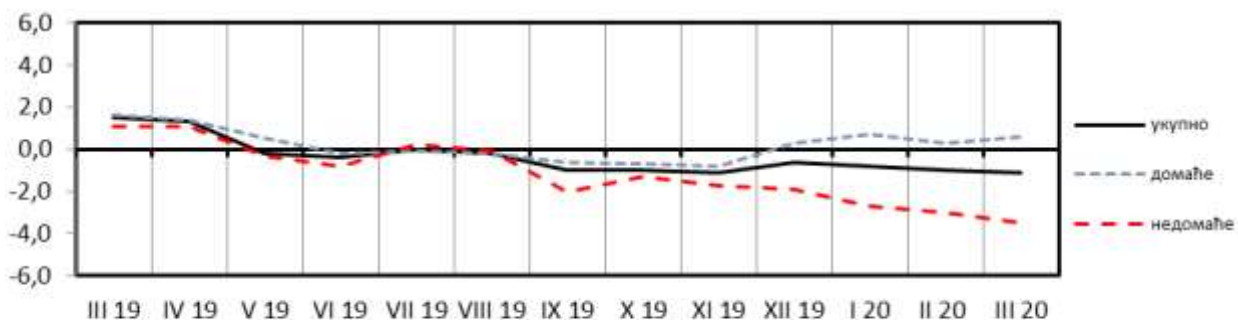
Опис према NACE и PRODCOM-у	Домаће тржиште/ <i>domestic market</i>		Недомаће тржиште/ <i>non- domestic market</i>		Укупно тржиште/ <i>total market</i>		Description by NACE and PRODCOM
	III 2020 II 2020	III 2020 III 2019	III 2020 II 2020	III 2020 III 2019	III 2020 II 2020	III 2020 III 2019	
21 Производња	100	101,8	100	100	100	99,8	2 Manufacture of
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	99,6	98,1	99,7	99,8	99,7	99,9	2 Manufacture of rubber and 2 plastic products
23 Производња осталих неметалних минералних производа	100,8	100,8	100	100,9	100,6	100,6	2 Manufacture of other non- 3 mettalic mineral products
24 Производња базних метала	97,9	100,1	100,7	90,3	100,3	93,4	2 Manufacture of basic metals 4
25 Производња производа од метала. осим машина и опреме	99,9	99,1	101	99,3	100,7	99,4	2 Manufacture of fabricated 5 metal products. except machinery and equipment
26 Производња рачунала те електроничких и оптичких производа	100	101,1	100	99,9	100	100,9	2 Manufacture of computers. 6 electronic and optical instruments
27 Производња електричне опреме	98,8	104,2	98,5	94,8	98,7	95,7	2 Manufacture of electrical 7 equipment
28 Производња електричних машина и апарата д.н.к.	100,1	103,2	100,3	99,6	100,3	100,1	2 Manufacture of electrical 8 machinery and apparatus n.e.c.
29 Производња моторних возила. приколица и полуприколица	100	98,3	100,5	99,5	100,5	99,5	2 Manufacture of motor vehicles. 9 trailers and semi-trailers
30 Производња осталих прометних средстава	100	100,3	*	*	100	100,3	3 Manufacture of other 0 transport equipment
31 Производња намјештаја	100	100,7	100,5	101,1	100,4	101	3 Manufacture of furniture 1
32 Остала прерађивачка индустрија д.н.к	100	99,3	100	101,2	100	100,8	3 Manufacturing n.e.c. 2
33 Поправак и инсталирање машина и опреме	99,1	98,7	*	*	99,1	98,7	3 Repair and installation of 3 machines and equipment
D Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом и топлом водом	94,7	102,4	95,7	95,7	94,7	102,3	D Electricity.gas. steam and hot water supply
35 Производња и снабдијевање електричном	94,7	102,4	95,7	95,7	94,7	102,3	3 Electricity.gas. steam and hot 5 water supply

*d.n.k./n.e.c.-другде не класификованих – not elsewhere classified

Мјесечни индекси произвођачких цијена индустрије на недомаћем тржишту
Monthly Producer Price Index in Bosnia and Herzegovina, non-domestic market

Година	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Просјек 2015 = 100 / Average 2015=100												
2016.	96.8	95.8	95.3	95.2	95.8	97.2	96.8	96.0	95.8	95.8	95.8	96.8
2017.	98.0	99.5	99.9	100.2	100.8	100.5	100.6	100.9	101.4	102.3	103.0	103.2
2018.	103.7	104.6	105.1	104.7	104.8	105.7	105.6	105.6	106.0	105.1	105.1	104.8
2019.	105.6	105.7	106.3	105.8	105.5	104.9	105.8	105.5	103.9	103.7	103.3	102.8
2020.	102.7	102.5	102.6									
Претходни мјесец = 100 / Previous month=100												
2016.	99.4	99.0	99.5	99.9	100.6	101.5	99.6	99.2	99.8	100.0	100.0	101.0
2017.	101.2	101.5	100.4	100.3	100.6	99.7	100.1	100.3	100.5	100.9	100.7	100.2
2018.	100.5	100.9	100.5	99.6	100.9	100.1	99.9	100.0	100.4	99.2	100.0	99.7
2019.	100.8	100.1	100.6	99.5	99.7	99.4	100.9	99.7	98.5	99.8	99.6	99.5
2020.	99.9	99.8	100.1									
Исти мјесец претходне године = 100 / Same month of the previous year=100												
2016.	96.6	94.9	94.5	94.4	94.3	96.0	95.7	95.8	96.8	97.1	98.0	99.4
2017.	101.2	103.9	104.8	105.3	105.2	103.4	103.9	105.1	105.8	106.8	107.5	106.6
2018.	105.8	105.1	105.2	104.5	105.2	104.0	105.0	104.7	104.5	102.7	102.0	101.6
2019.	101.8	101.1	101.1	101.1	100.7	99.2	100.2	99.9	98.0	98.7	98.3	98.1
2020.	97.3	97.0	96.5									
Децембар претходне године = 100 / December of previous year=100												
2016.	99.4	98.4	97.8	97.7	98.4	99.8	99.4	98.6	98.4	98.4	98.4	99.4
2017.	101.2	102.8	103.2	103.5	104.1	103.8	103.9	104.2	104.8	105.7	107.2	106.6
2018.	100.5	101.4	101.8	101.5	101.6	102.4	102.3	102.3	102.7	101.8	101.8	101.6
2019.	100.8	100.9	101.4	101.0	100.4	99.3	101.0	100.7	99.1	99.0	98.6	98.1
2020.	99.9	99.7	99.8									

Годишње стопе промјене цијена произвођача по типу тржишта март 2019 - март 2020

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниција индекса произвођачких цијена
Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који представља мјеру промјена цијена производа које индустријска предузећа производе и продају на домаћем и недомаћем тржишту.

Намјена

Првенствена намјена Индекса цијена произвођача индустријских производа је да служи као индикатор опће инфлације. Затим служи и као индикатор макроекономских перформанси, ескалатор за прилагођавање цијена у дугорочним уговорима, дефлатор номиналних вриједности оутпута или међуфазне потрошње у оствареном обиму производње и дефлатор за номиналне вриједности капиталних трошкова у националним рачунима, важан алат при креирању и вођењу монетарних и фискалних политика, као и за доношење информисаних економских одлука у приватном сектору.

Индекс цијена произвођача индустријских производа у Босни и Херцеговини

Индекс цијена произвођача у Босни и Херцеговини се израчунава на основу репрезентативне листе производа и њихових произвођача коју чине око 570 производних субјекта. Сваког мјесеца се прикупља око 4255 цијене директно од самих произвођача путем јединственог обрасца који је настао као резултат сарадње са италијанским партнерима.

Обухват индекса

Основни критеријум при одабиру производа и услуга који ће се мјесечно посматрати је био критеријум произвођача и производа са највећом реализацијом на тржишту а према подацима добијеним путем годишњег истраживања о индустрији (ИНД-21). Сами произвођачи и производи су одабрани од стране ентитетских Завода за статистику док су појединачне ставке унутар тих производа одабране од стране самих произвођачких предузећа.

Снимање цијена

Продајна цијена произвођача индустријских производа на домаћем тржишту је цијена по којој произвођач продаје своје производе редовним купцима на домаћем тржишту у највећим количинама. франко утоварено на вагон (камион) у мјесту произвођача. У ту цијену улазе регреси уколико их произвођач остварује, а искључују се трговачки рабати и попусти које продавац одобрава купцу. ПДВ и акцизе.

NOTES ON METHODOLOGY

Definition of producer price index

Producer price index is a short-term statistical indicator that represents the measurement of change of prices of industrial products produced and sold by enterprises on domestic and non-domestic market.

Purpose

This statistical indicator serves as the measure of inflation. It can also serve as the indicator of economical performances, escalator in long-term contracts, deflator for output values, intermediate consumption, and capital consumption in National Accounts and as a important tool in creating monetary and fiscal politic.

Producer price index in Bosnia and Herzegovina

PPI in Bosnia and Herzegovina is calculated based on the representative list of products and it's producers making a sample of cca.570 producers. Each month 4255 prices are collected directly from producers throug the unique questionnaire created in cooperation with Italian experts.

Coverage

The main criterion for selecting the sample of enterprises, products and services that are surveyed was the volume of production and selling on the domestic market got from the Annual survey on Industrial production (IND-21). Entities institutes of statistics have created the sample of enterprises and products and the enterprises itself have choosen the items to be priced.

Prices collection

The price that is to be collected each month on the domestic market represents a price for which producer sells his products to the regular costumers on the domestic market at maximum volume, franco loaded into a wagon (truck) at the producers location. It includes reimbursements if applicable, and it excludes commercial rabbates, disscounts, VAT and excises.

Цијена произвођача производа за страно тржиште је цијена на националној граници- FOB (*free on board*), што значи да продавац плаћа превоз робе до луке испоруке и трошкове утовара а купац плаћа превоз осигурање трошкове истовара те превоз од одредишне луке до крајњег мјеста коришћења.

Поменута цијена искључује ПДВ и сличне порезе директно везане за промет као и све таксе и намете на производе и услуге које предузећа плаћају док се евентуално примљене субвенције на производе додају.

Све цијене се прикупљају мјесечно у периоду прикупљања од 21.прошлог мјесеца до 20.текућег мјесеца. Образац се доставља произвођачким предузећима који га попуњеног достављају у централе Ентитетских завода за статистику које врше обраду података те израчунате индексе достављају Агенцији за статистику БиХ ради њихова агрегирања за ниво Босне и Херцеговине.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на домаћем тржишту. За ово истраживање примјењују се пондери базирају на подацима Годишњег извјештаја индустрије (ИНД-а 21) из 2015. године док се на нивоу државе на релативном учешћу појединачног ентитета у укупној производњи из 2015. године. Сваке године се пондери коригују кретањем цијена из претходне године.

Класификација

Класификација индустријских производа се базира на Номенклатури индустријских производа БиХ 2010. засноване на ПРОДЦОМ листи 2010.

Агрегирање

При израчунавању индекса произвођачких цијена прво се израчунавају елементарни индекси на нивоу производа који представљају омјер цијене из текућег периода и базне цијене (цијене из децембра претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи проста геометријска средина. Из елементарних индекса се рачунају агрегатни индекси класа подручја подручја и укупан индекс кориштењем Ласпаурес-ове формуле за пондерисану аритметичку средину.

The producer price for non-domestic market is a price on a national border- FOB (free on board), which means that a seller pays the transport to the port, deliverance loading costs and a buyer pays costs of transport assurance unloading and transport to it's final destination.

This price exclude VAT and similar taxes directly affecting turnover and all taxes and fees on products and services that enterprises pay. The subventions received are added.

All the data should be submitted to the Entities institutes each month for the period from 21th of the previous to the 20th of current month. The Entities Institutes completes the data entry process and calculates the PPI for the level of Entity and forward the indices to the Agency for statistics of B&H that calculates the index for the state level.

Weights

Weights applied for the calculation of producer price index represent the relative share of selected products in the total value of sales of industrial products on the domestic market. Weights are based on the results of the Annual Survey on Industrial production (IND-21) for the year 2015. but for the state level the weights are based on the relative share of each Entity in the total production also from the year 2015. Each year the weights are price updated.

Classification

Classification of industrial products is based on the Nomenclature of Industrial Products in B&H 2010 based on the PRODCOM List 2010.

Aggregation

The first step in calculation of PPI is the calculation of elementary indices at the level of each products. that is the ratio between the current month price and the base price (from December of the previous year). After that the simple geometric mean is applied. The second step is the calculation of the indices of higher aggregates such as classes divisions subsections sections and overall index using the Laspyeres's formula for the weighted arithmetic mean.

Издаје и штампа Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26
Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Телефон / Phone: +387 (33) 911 911 · Телефакс / Telefax: +387 (33) 220 622
Електронска пошта / E-mail : bhas@bhas.gov.ba · Интернетска страница / Web site: <http://www.bhas.gov.ba>

Одговара: директор др Велимир Јукић
Person responsible: PhD, Velimir Jukić, Director

Саопштење приредили: Рубина Лигата и Грочин Стојановић
Prepared by: Mrs. Rubina Ligata and Mr. Gorcin Stojanović

Подаци из овог саопштења објављују се и на интернету
First Release data are also published on the Internet